

ELŐZETÉS:
Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasásos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitárter 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Millenium.

Zombor, 1896. április 23.

A képviselőház keddi ülésében törvénybe iktatta ezeréves állami fennállásunknak az emlékét.

Az összes képviselők fekete ruhában jelentek meg s lelkes éljenzéssel egyhangulag fogadták el a törvényjavaslatokat. A törvényjavaslat elfogadása után a kiküldött országos bizottságnak a milleniumi ünnepekre vonatkozó javaslatát fogadta el a ház.

A törvényjavaslat, a melyet a képviselőház elfogadott s a mely hivatalosan törvényileg megörökíteni ezredéves multunkat, így hangzik:

1. §. A magyar szent korona országainak törvényhozása vallásos áhitattal ad hálát az isteni Gondviselésnek, hogy az Árpád és vitéz hadai által megalapított hazát oltalmába fogadta, fejlődelmét bölcseséggel, népét erővel és önfeláldozó hazaszeretettel megáldotta és az országot jó és balsorsban segítve, annak lételet ezer éven át sok viszontagság között is föntartotta.

2. §. Ez ünnepies alkalommal az országgyűlés mindkét Háza legmélyebb hódolattal járul a császári és apostoli királyi felsége I. Ferenc József elé, a kinek dicsőséges uralkodása alatt az ország alkotmányos szabadsága és zavartalan fejlődése biztosítva van.

Magyarország és társországainak apostoli királya viszont törhetetlen bizalmát nyilvánítja szeretett népének hűségében.

Szilárd alapjai ezek annak az áldásos összhangnak, a melynek ereje a jövő századok biztos haladásának is zálogát képezi.

3. §. A törvényhozás a kegyelet, hódolat és királyi hajlandóság eme nyilatkozataival a magyar állam ezeréves fennállásának emlékét örök időkre törvénybe iktatja.

4. §. E törvény 1896. évi június 8-án, mint a császári és apostoli királyi felsége dicsőséges megkoronáztatásának évforduló napján lép életbe; ugyanazon napon ugy az országgyűlés mindkét házában együttes ülésében fölolvassandó, mint a magyar korona országainak minden községében közzéteendő és köbe vésvé az országban megörökítendő.

Ezután az országos bizottság javaslatához képest kimondotta a képviselőház:

1. hogy ezen a törvényes módon kihirdetendő törvénynek együttes ülésben való fölolvassása végett folyó évi június 8-án együttes ülés tartassék;

2. hogy ez az ülés az állandó országgyűlés kupolatermében tartassék meg, amikor ott a szent korona is kiteendő lesz;

3. hogy ezen ülésnek, tekintettel arra, hogy a főrendiház ezidőszaki elnöke, ugyanakkor külön fontos közjogi funkciót teljesít, a főrendiház alelnöke által mondandó rövid megnyitó beszédén kívül egyetlen tárgyat a fönti törvény fölolvassása képezze;

4. hogy az országgyűlés tagjai az együttes ülésből a szent koronát, mely az ülés tartama alatt az országgyűlés termében lesz elhelyezve, — testületileg öfelségéhez visszakísérjék s ott a képviselőház elnöke fejze ki az országgyűlés hódolatát a koronás király iránt;

5. hogy magát a pusztaszeri, esetleg a többi ezredéves műemlékek fölhatása ünnepélyein is országos küldöttséggel képviseltesse;

6. a ház ezen határozatait méltóztassék a főrendiházzal oly célból közölni, hogy azok országos határozatokká emeltessenek.

Ugyancsak az országos bizottság nevében tudomására hozom a t. háznak, hogy a miniszterelnök átirata szerint azon ünnepélyeknek sorozata, melyekben öfelsége a koronás király, valamint az országgyűlés mindkét háza hivatalosan részt fog venni, a következő:

Május 2-án az országos kiállítás megnyitása.

Május 3-án a budavári Mátyás-templomban ünnepélyes Te Deum.

Június 5-én a szent korona és a koronásai jelvények őrszék helyéről három napi közszemlére tétel végett kitétetnek s a koronásai temp-

lomba vitetnek át, százados hagyományoknak megfelelő ünnepélyességgel.

Június 6-án a kir. palota alapkövének ünnepélyes letétele.

Június 8-án együttes ülés az új országgyűlés kupola-termében, hol fölolvastatván a fönti törvényt, az országgyűlés hódolatának kifejezése végett öfelsége elé vonul a kir. palotába s ugyanoda visszakíséri az együttes ülés tartamára az országgyűlés termébe behozott szent koronát.

Június 27-én a Pusztaszeren épített emlékmű fölhatása, mely ünnepélyen az országgyűlés küldöttségileg vesz részt.

Julius és augusztus hó folyamán ugy a székesfővárosban, mint a vidéken tartandó társadalmi ünnepélyek és emlékművek, nevezetesen a pozsonyi Mária Terézia-szobornak öfelsége jelenlétében szeptember 13-án leendő fölhatási ünnepélyei mellett nagyobb, mert nemzeti jelentőséggel fog birni a szeptember 27-iki ünnepély, a mikor a Vaskapu a forgalomnak átadatik a szomszédos uralkodók jelenlétében.

Október hó 4-én a vámház-téri hid megnyitása.

Október 11-én az iparművészeti muzeum fölhatása és

Október 31-én a kiállítás berekesztésével az ezredéves ünnepségek befejezése.

Végül van szerencsém jelenteni, hogy május 2-án este a magyar királyi operaházban diszlocádás tartatik.

Május 18-án pedig diszlocádás lesz a nemzeti színházban.

Kozma László beszámolója.

Kozma László, a verbázi kerület országgyűlési képviselője a napokban tartotta meg beszámolóját.

A beszámoló kétrendbeli tudósítást kapunk. Az egyik a képviselő egész útját, a másik pedig csak egy részét írja le; mindkettő azonban arról tesz tanuságot, mily lelkesedéssel, ragaszkodással és tisztelettel viseltetnek a kerület választói képviselőjüket iránt.

A két tudósítás így hangzik:
A verbázi kerület szabadalvú párti képviselője, Kozma László f. hó 16-tól 20-ig megválasztása óta első ízben választói körében időzött és a kerületéhez tartozó községekben másfél évi képviselői működése eredményéről beszámolt.

Az osztatlan lelkesedés és őszinte ragaszkodás nyilvánulása, mely a képviselőt útján végig kísérte, arról tanuskodik, hogy a Bácska ezen előkelő választókerületének polgárai, a kik egyhangu választással ajánlották fel annak idején képviselőjükhöz a mandátumot, most teljes bizalommal viseltetnek irányában és biztos zálogként tekintető annak, hogy a jövő választásnál a közbizalom ismét csak fejle fog fordulni, a miről egyébként választói lelkes szavakban biztosították is, felajánlván neki a jövő választásra a mandátumot.

Kozma körutja egész diadalmenetét alakult.
16-án reggeli 9 órákor a Zombor felől kocsin jövő képviselőt a cservenkai határon Kula község választói fogadták, élükön Mezey Zsigmond kir. közigyőző, pártelnökkel, a ki a választói körébe jött képviselőt meleg szavakkal üdvözölte. A képviselő néhány szóval megköszönte a szíves fogadtatást, azután Széchenyi Tamás járási főszolgabíró díszes négyfogatu bintójába ült, kísérve a szakadó eső dacára nagyszámban megjelent előkelőségek fogatai által a lobogódszt felvett városba.

Délutáni fél 11 órákor küldöttség ment a képviselőért, őt beszámoló beszédének elmondására felkérendő. A község házában nagyterme zsúfolva volt választókkal — ezek között nagyszámban ellenzékiek — a pártelnök bemutatván a választóknak a képviselőt, ez nagyszabású, másfél óráig tartó beszámoló beszédét mondott, a mely Kozma László szónoki tehetségét és politikai kérdésekben való éles látását, valamint tántoríthatlan szabadalvú-ségét a legfényesebben igazolta.

Beszédében a kormányzat egyes ágaiban, a pénzügy, közgazdaság, közoktatás és igazságügy terén a folyó ülésszaknak azon ideje alatt, mióta a kerületet képviseli, elért vívmányokat külfelatta lendületes szavakkal. Hosszabban foglalkozott különösen a pénzügyi eredményekkel, kiemelve azon öröndetes tény, miszerint az állam jövedelmei — a nélkül, hogy új adókat hoznának be, vagy a meglevőket felemelnék — folyton szaporodnak, a mi a mellett tanuskodik, hogy a rendelkezésre álló jövedelmi forrásokat a kormány fejleszti és gyümölcsöző képességtük fokozza; védelmébe vette a kormányt az ellenzék ama támadásaival szemben, hogy a közgazdaság és különösen a mezőgazdaság érdekében semmi sem történik, statisztikai adatokkal igazolván, miszerint a közgazdaság felvirágoztatására az állam által fordított összegek évről-évre jelentékenyen emelkednek.

Kitörő lelkesedés kísérte különösen a képviselő azon szavait, melyekkel az egyházpolitikai reformtörvé-

nyeket, mint a szabadalvú és szabad Magyarország legszébb vívmányait üdvözölte. Áttérve a néppárt aknamunkáira, általános tetszés között a föltöti örömeinek adott kifejezést, hogy ezen pártnak választókerületében talaja nincs, a mely legifjabb pátról egyébként az a nézete, hogy legrövidebb életű párt lesz.

A magyar nyelven elmondott beszámoló után, tekintettel a megjelent nagyszámban német és szerb ajku választókra, német és szerb nyelven ismételte.

Délután 1 órákor a képviselő tiszteletére bankett volt a kaszinó nagytermében, a melyet a járási hatóságok és bíróság képviselői, a községi előjáróság, ügyvédek, orvosok, kereskedők és iparosok, az intelligencia színe-java — mintegy 80 személy — megjelent.

A felköszöntök sorát Mezey Zsigmond pártelnök nyitotta meg, öfelségét éltetvén. Utána dr. Récei az országos szabadalvú párt, dr. Schneider Károly a képviselőre mondott felköszöntő, kifejezve a választók ragaszkodását és bizalmát a képviselőjük irányában, a mire a képviselő a választókat éltette. Különös tetszést keltett dr. Holländer Dávid orvosnak a képviselőre mondott felköszöntője, melyben kiemelte, hogy Kozma sem nagy vagyonnak, sem fényes szültesnek, hanem kizárólag személyes képességének és tulajdonságainak köszönheti mandátumát.

Azonkívül még számos felköszöntő hangzott el, melyek középpontja nagyrészt Kozma képviselő volt, a ki majd minden felszólalásra szép szavakban, szellemes és megnyerő módon válaszolt.

Jókedv és fesztelen társalgás közben 5 órákor ért véget a bankett.

Pénteken, f. hó 17-én Torzsára indult a képviselő, pártjának néhány előkelő tagja által kísérve.

A határon Fröhlich Adorján pártelnök, a község-házánál pedig Kármán Pál ref. lelkész üdvözölte magvas és szép beszéddel. A beszámoló után Kármán Pál ref. lelkész kitörő lelkesedés mellett Kozmának a választók nevében a jövőre is felajánlotta a mandátumot, a mit ez szíves szavakban megköszönt és elfogadott.

Kucurán a bevonulásnál dr. Jánoki István magyar beszéddel, a község-házán pedig ifj. Reidl János pártelnök német, továbbá Dorogházi Dénes községi jegyző szűkebb körű ebédre hívta meg a vendégeket.

Délután Kis-Kér felé folytatta útját a képviselő. A fogadtatás, melyben ezen község tisztán német ajku és eddigelé nagy részben ellenzékieknek híresztelt lakossága körében részestült a képviselő, feltűlt minden várakozást. A község-házán lovas bandériummal, a községben mozsárdurrogással és zenével fogadta a lakosság az érkezőket.

A község határában dr. Schmidt Oszkár községi orvos, pártelnök fogadta szép beszéddel a képviselőt, a község-házán pedig Korbai Pál községi jegyző a választók szünni nem akaró éljenzése közben üdvözölte és kérte fel beszámolója megtartására. A beszámoló után Koch József ev. lelkész a választók éljenzése és lelkesedése közben üdvözölte a megjelent képviselőt, biztosítván őt a választók bizalmáról és tántoríthatlan ragaszkodásáról és éltette őt, mint a kerület újból megválasztandó képviselőjét.

Még az nap O-Verbászt látogatta meg, a hol Zweits Milán községi bíró szerb beszéddel fogadta őt, a község-házánál pedig Kiss Gyula községi jegyző magyar beszéddel üdvözölte a képviselőt. Este nagy bankettet rendeztek, a melyen szerb és német választók is nagy számban vettek részt és ünnepelelkes szavakkal Kozmát számos felköszöntővel, melyekben ugy a választóknak a képviselő irányában való ragaszkodása, mint a nemzetiségieknek egymás közötti békés együttértése és összefogása lélekemelő módon nyilvánult.

18-án reggel egy küldöttség átkísérte a képviselőt O-Verbászról választó kerületének középpontjába Uj-Verbászra, hol a község-háza előtt százakra menő választókból álló néptömeg élén Schneeberger János evangélikus lelkészszel fogadta. A lelkesedéssel fogadott beszámoló különösen a pénzügyi és agrár kérdésekkel foglalkozott. A beszámoló után a tisztelő küldöttségek fogadtatása következett. Délben 120 teríték bankett volt, melyen a társadalom összes rétegei voltak képviselve. Az óvatiók, melyekben a választók szeretett képviselőjüket itt részestítették és viszont a képviselőnek a megjelent választókkal szemben tanusított szeretetreméltósága a közöttük fenálló kapcsolatot csak még szorosabbra fűzte.

19-én reggel a képviselő Mezey Zsigmond pártelnök és Széchenyi főszolgabíró kíséretében Kis-Hegyesre ment át, a hol a választók egy küldöttsége fogadta zászlóval. Cziráky József jegyző üdvözölte a képviselőt, azután tarackdurrogatás közben kezdődött a bevonulás. Az utcákon ezek tolongtak. A község-házánál Fratricse-vits János földbirtokos üdvözölte a képviselőt, a ki azután a nagy számban összegyűlt választók lelkes éljenzése közben beszámolóját tartotta.

A kis-hegyesi választók egy részének kíséretében a képviselő átment Szeghegyre, a hol hasonló lelkes fogadtatásban részesült. A választók egy nagy küldöttsége fogadta zászlókkal. Itt Weirich Dániel községi jegyző üdvözölte, a község-házánál pedig Engisch Frigyes evang. lelkész. Délutáni 11 órákor tartotta beszámolóját óriási néptömeg lelkes tetszényilvánítása és helyeslése közben.

Szeghegyről Feketehegyre ment át, a határon ismét mozsárdurrogatás és lelkes éljenzések közben fogadta

egy küldöttség, mely elkísérte a községhezára, a hol Butor Gábor községi bíró üdvözölte.

Délután 1 órakor 100 terítékű közebed volt, melyen különösen nagy számban a földmivelő osztály volt képviselve. Az első felköszöntőt Kozma László képviselő mondotta öfelségére, a képviselőt Tóth Sándor református lelkész köszöntötte fel gyönyörű beszédben. Bakai Károly a helyi szabadelvű párt elnöke felköszöntötte Mezey Zsigmond kertületi pártelnököt. A képviselő lelkes szavakban a feketehegyi választókat, Mezey pártelnök pedig Feketehegy község összes lakosait élte, kik büszkének lehetnek községük szülőföldre, Kozma Lászlóra.

Délután 3 órakor a községhezárnál beszámoló beszédét tartotta a képviselő magyar és német nyelven hasonló tartalommal, mint a többi községekben. A beszámoló az óriási számban összegyűlt választóközönség lelkes eljenzéssel és helyesléssel fogadta.

A fogadtatás a topolyai járáshoz tartozó utóbbi három községben, a hol az utolsó választások alkalmával is még erős ellenzéki áramlat mutatkozott, oly szíves és lelkes volt, miszerint a szabadelvű párt biztos reményekkel nézhet itt a jövő választás elé.

Az idő előrehaladottsága miatt Kozma, miután körutja a rendkívüli ünnepélyes fogadtatás folytán különben is hosszabbra nyúlt, mint eredetileg tervezte, Bács-Topolya látogatását egy későbbi időpontra halasztván, választóitól szívesen búcsút vett és visszautazott Zomborba.

Kozma László diadalutja.

A verbászi választókertület országgyűlési képviselője, Kozma László, f. hó 16-19. napjain tartotta beszámoló beszédét. Ezen utja az ugynevezett hegyi községekben valósgos diadalmenet volt.

Kis-Hegyes határan tekintélyes számu választó élén Czirák községi jegyző, a községhezárnál pedig Fratričević földbirtokos üdvözölte a képviselőt, ki erre megtartotta tetszéssel fogadott beszámoló beszédét.

Innen 15 fogat kíséretében Szegegyre folytatta útját, a határon Weinrich községi jegyző, a községhezárnál Engisch ev. lelkész teljes papi díszben fogadta és üdvözölte a szeretett képviselőt, ki a valóban lelkes, sőt tüntetés számba menő fogadtatás által meghatva elérékenyülten mondott köszönetet; beszámolóját színi nem akaró eljenzés kísérte.

A menet most a szeghegyi kisérők által is szaporodva Feketehegy felé vette útját. A lelkesedés itt érte el tetőpontját. A választók és tisztelők nagy serege zászlók alatt gyalog vonult ki a közeli határra, hol Butor Gábor községi bíró mondott csinos üdvözölő beszédet. Ekkor már délfele járt az idő, a beszámoló megtartása d. u. 3 órára volt kitéve, előzőleg közebed volt a polgári olvasókör helyiségében.

Alig hangzott el a déli harangszó, mindenfelől gyülekezni kezdett a nép, s 2 óra után már teljesen megtelt a községhez tágas udvara, ezer meg ezer ember gyűlt itt össze s minden kis zugot betöltött.

3 órakor az érte ment küldöttség élén megjelent szeretett képviselőnk, kit Bakay Károly helyi elnök üdvözölt meleg hangon, biztosítva őt az egész község osztatlan szeretete és ragaszkodásáról. És csak körül kellett tekintenie a tengernyi nép között, hogy erről meggyőződjék, ha ugyan már az orkanszerű eljenzés nem lett volna elég bizonyosság. Meghatott hangon mondott köszönetet a szeretet ily impozáns nyilvánulása által meglepett s elfogult képviselő, majd lelkendezve meghatottságát több, mint egy óráig tartó beszédben ismertette behatóan az ország helyzetét, a kormány- és a szabadelvű-párt üdvös működését, elítélte az ellenzék munkabéni eljárását, megemlékezett nemzeti erredéves ünnepélyéről, végül kijelentette, hogy minden körülmények között hiva és barcosa lesz a szabadelvű eszméknek. Zúgó eljenzés és taps követte beszédét.

A közebeden is a leglelkesebb hangulat uralkodott; az olvasókör nagyterme zsúfolásig megtelt hegyes, szeghegy és feketehegyi választókkal, sőt többen csak a mellék szobában kaphattak helyet.

Az első felköszöntőt, Kozma képviselő mondotta a királyi párra, mely beszédet a közönség állva hallgató, a felhasznált lelkes eljenzés a felköszöntőt követő agyudörgés és zenehangjaiba olvadt. Utána gyönyörűen átgondolt beszédben Tóth Sándor ref. lelkész elítélte képviselőnk, ki erre válaszul feketehegyi választói s azok elnökeiért, Bakay Károly és Kelemen Jánosért írt parat, Bakay a központi pártelnökre, Mezey Zsigmondra, mint a szabadelvűség törhetlen bajnokára, Molnár községi orvos a két jelenlevő járásfőnökre Császár Péter és Széchenyi Tamásra, Kozma Dezső a vidéki vendégekre, Császár a polgárookra, Széchenyi a 3 község eljáráira, Mezey a hegyi községek szabadelvűpárti választóira, Bakay a képviselő nejeire és családjára, Császár Tóth Sándorra, majd a 3 községi orvosra, Kelemen, ifj. Fratričević és Frankl József a képviselőre, Butor Gábor az egyetértésre, Joeckl szeghegyi tanító német nyelven, de magyar érzelmmel az igazi szabadelvűségre stb. emeltek parat.

A sokszor hangzott „treuga dei“ itt nem csupán írott malaszt volt, hanem teljesílt is nyert, amennyiben ellenzéki és kormánypárti választók vetélkedve iparkodtak kimutatni ragaszkodásukat a közszeretben álló képviselő iránt, kinek jövő megvalasztása teljesen biztosítottak mondható.

Közgyűlés a városnál.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága szerdán rendkívüli közgyűlést tartott, melyen dr. Vojnits főispán elnökölt.

Érdekesnek ígérkezett már előre is a közgyűlés s ezért a nagyterem egészen megtelt bizottsági tagokkal, a karzat meg hallgató-közönséggel.

Az első tárgy a millenium zombori programja volt. Az ezen program kidolgozására kiküldött bizottság és ennek alapján az állandó választmány javaslata kívánatosnak tartja, hogy 1. öfelségeik arcképei a közgyűlési terem részére lefestessenek, 2. a május 10-iki Istentisztelet alkalmára a város lobogódszt öltösn, 3. 12-én d. e. 11 órakor a bizottság ünnepi közgyűlést tartson, a melyre a város összes hatóságai, testületei, hivatalai stb. meghívassanak, 4. a városi kórháznak közközbizottság leendő minősítése iránt a lépések megtéssenek, 5. a vármegyeháza előtti gyöpös terület gyermekkertté alakíttassék, 6. a szegény menház emberei

fölrüháztassanak és megvendégtessenek, 7. a diákok orsz. tornaversenyére s illetve a kiállításra randuló szegénysorsu gimnáziumi és felső kereskedelmi iskolai tanulók segélyeztessenek.

Szondy Mátyas bizottsági tag valóban ünnepi hangon, költői érzéssel mondott beszédet az alkalomból, a melyben kevének tartja ezt a programot ahhoz, hogy „gazdag vármegyének Istentől megajándékozott székhelye méltón ünnepelje meg“ a magyar állam ezeréves fönnállását. Ebben a programban nem lát magasabb koncepciót. Indítványozza, hogy 1. a városháza egy emelettel magasíttassék és stilszerűen átalakíttassék, 2. a város csatornázása keresztülvitessék, 3. minden egyes külvárosban egy-egy artézi kut furassék, 4. a belváros és a főbb forgalmu utcák aszfalt-járdával burkolatassanak, 5. a villamvilágítás végre-valahára behozassék, 6. a város tisztviselőinek a megilletés mai viszonyai arányban nem álló javadalmazása emeltessek s addig is a folyó évi június hóra dupla fizetés folyósíttassék, 7. június hó 8-án, a koronázás évfordulóján a városi szegények és a katonai legéység megvendégtessenek.

Paul Kálmán biz. tag szerint az állandó választmány által javasolt program nem méltó Zomborhoz, csupa kicsinyes dolog van abban. A Szondy programja meg sok. Vegyük ki tehát ennek a javát és hozunk áldozatot. Ha nincs pénz, vegyünk kölcsönt.

Dr. Donoszlóvits Vilmos elfogadja a tanács javaslatát.

Szondy biz. tag élvén a zárszó jogával. Schlagetter polgármester szólal föl. Szerinte a millenárius bizottság számot vetett a város érületével és számot vetett annak vagyoni viszonyaival. Tehetett volna különb indítványt is, hangzatosabbat, de annak keresztülvittele nehézségbe ütközött volna. Átér a Szondy-féle indítványra. 1. A városháza kibővítése pénzügyi nehézségbe ütközik, de ha a járásbírósg kiköltözik, fölösleges is. 2. A város csatornázása szükséges. A földmivelési miniszteriumból közelebb egy kulturmérnököt fog kérni a város, hogy itt a szükséges előkészületeket, megtegye. Nem helyesli tehát, hogy ez az ügy a milleniumi programba fölvetessék. 3. A villamvilágítás ügye napirenden van ma is. 4. Artézi kutak furását helyesli, de arra a jövő évi költségvetésben keresendő fedezet. Kéri, hogy a Szondy egyéb indítványai is elejtessenek.

A szavazás pontonként történvén, 1. a városháza kibővítésének ügye elcsélt, 2. a csatornázás ügye (a polgármester kijelentése folytán) szintén, 3. az artézi kutak furását elrendelte a közgyűlés és utasította a tanácsot, hogy azok helyét jelölje ki és a jövő évi költségvetésben gondoskodjék fedezetről. 4. Az aszfaltozás — még az utcák szabályozva nincsenek — keresztülviteltelen. A tanács azonban ez ügyben tájékozást szerez és a közgyűlésnek jelentést tesz. 5. A villamvilágítás ügyet nem veszik külön be a programba. 6. A tisztviselők javadalmazásánál polgármester figyelemzetéséskép említi, hogy az egyhavi dupla fizetés nagy összeget tesz. Popovits Zsárkó kívánja, hogy a felekezettek tanítóit is részesítse a város ilyen örömben. A szavazás elejtette ezt az indítványt is. 7. A katonák és szegények megvendégtelésének ügyét a tanács fontolóra veszi és anélkül, hogy a programba fölvetésnek, maga fog intézkedni s a közgyűlésnek annak idején jelentést tenni.

A 12-iki ünnepi közgyűlésre a város területén lévő hivatalok, hatóságok, testületek mellett a vármegye, Szabadka, Ujvidék és Baja törvényhatóságai is meghívatnak.

A villamvilágítás kérdésében az állandó választmány azt javasolja, hogy az eddigi 200 lámpástermvel szemben 800 lámpás berendezésre indíttassék meg a tárgyalás, hogy így ne csak a belváros, hanem a külvárosok is villamfényvel legyenek megvilágíthatók. A három ajánlattevő: Várogy Károly, Getto és társa és az első magyar villam részvénytársaság közül Getto és társa időközben vissza vontá ajánlatát. Tehát a másik kettő hivatnék föl újabb ajánlattételre.

Dr. Molnár Gyula azt indítványozza, hogy ne tárgyaljunk újra, hanem a régi ajánlatok alapján hozunk határozatot. A 200 lámpáról át lehet térni könnyen az 5-800 lámpára.

Féjér Gyula szerint, ha 200 lámpára megkötjük a szerződést, nehéz lesz kibővíteni a berendezést, mert a vállalkozóval a város hosszú időre (70 esztendőre) le van kötve s ő vele akkor aludni nem igen lehet, mert nem fogja olesón kibővíteni, ha egyszer mással úgy sem szerződhet a város, mint csak ő vele. Hozzájárul az állandó választmány javaslatahoz.

Paul Kálmán kívánja kimondani, hogy a városi tanács rövid határidőn belül tartozik ez ügyben eljárni, hogy késedelem ne származzék.

Polgármester megnyugtatta őt e tekintetben.

Ezek után dr. Molnár Gyula is elfogadja az állandó választmány javaslatát.

A közgyűlés ezek után persze elfogadta az állandó választmány javaslatát. Ezek után két bérlettel foglalkozott a közgyűlés. Falcione Gusztáv eddigi évi 1040 frton bérletet a Falcione-féle alapítvány ház néhány bolthelyiségét, most lejárván a bérlet ajánli, évi 1140 frtot. A gazdasági bizottság kerek 1200 frt évi bért hoz javaslatba. Az utolsó pillanatban azonban Matjitz Gusztáv évi 1500 frtot ajánl. Így tehát a régi bérlethez képest majdnem 50% az emelkedés. A közgyűlés tekintete vére, hogy Falcione már vagy 25 éve bérlő, ha megadja az 1500 frtot, neki adja a bérletet 5 évre; ellenkező esetben árverés lesz.

A második bérlet az Elefánté. Horvátovits eddigi 1700 és egynehány frtot fizetett, most a gazdasági bizottság 2000 frtot hozott javaslatba. Ugyancsak az utolsó pillanatban itt is ajánlat érkezett be 2300 frttal. A közgyűlés tekintete vette Horvátovits hosszú bérletét és szolid üzletet, ismét neki adja a bérletet évi 2000 forintot.

Művészeti estély.

Nevezük művészeti estének, mert igazán művészet volt az, amit a régi dalárda a fiatal Tóth Kálmán-körrel együtt produkált a napokban. A klasszikus zenének ilyen tökéletes előadásban való bemutatása nem minden-napi esemény a legnagyobb városokban sem. Hát még Zomborban!

A hangverseny e hó 20-ára, hétfői napra volt hirdetve; mi már megszoktuk, hogy szombaton vagy pedig hétfőnap előtti estén legyen az ilyes előadás, mert mi

olyankor ki szoktuk rugni és mi másnap aludni szoktunk, most pedig másnap közönséges kedd lévén, nem igen érthettünk rá az alvársra és így nem is igen mentünk el az előadásra.

Nem tudom, helyes-e ez az okoskodás, de ha nem is helyes, mindenesetre van valami benne.

Publikum gyéren volt.

Vagy talán az volt a hiba, hogy a plakátok nem hirdették előre a táncot? Persze azt is megszoktuk már, hogy minden egyes kinálkozó alkalommal táncoljunk, hogy minden egyes kinálkozó alkalom és mi még sem hirdették előre ki, istenem, hát nem tudók mi, hogy a mikor eddig kinálkozott az alkalom, sohasem mulasztottuk azt el? Sőt a mikor nem hirdették előre, mindig olyankor sikerült az legjobban. Aki táncra akart kérésülni, táncolhatott volna és aki igazi művelzetben akart részesülni, az abban is részesülhetett volna.

Szóval nem értjük azt, hogy a közönség miért volt olyan gyér számban képviselve.

Mert hiszen azt nem is merjük állítani, hogy a művelzet iránt nem lenne fogékonyasága!

A két egylet hosszú, nehéz és fáradságos tanulás, sok próba árán produkálta azt az előadást, a melyhez fogható még Zomborban — mióta Zombor Zombor — soha nem volt. És a mi közönségünk nem méltányolja, hogy, a hogy kellene.

A műkedvelő zenekar akár a legerősebb katonabandára Hegedű, zongora, gordonka, nagybőgő, fuvola, klarinét, dob, különféle trombita stb volt képviselve. A mikor a dalárda és a Tóth Kálmáné zenekara együtt működött, vagy nyolcvan ember állott a közönség előtt.

És a program kiváló izléssel volt összeállítva, úgy hogy a legkényesebb izlésű zene-talantum sem állíthatna volna különben össze.

Különösen elragadta a közönséget a „Fehér nő“ című opera nyitánya, a melyet a Tóth K. kör zenekara adott elő és a „Dal, virág és szerelem“ c. dal, a melyet ugyan ez a zenekar és a dalárda vegyeskara mutatott be. Klasszikus zene — klasszikus előadásban, a milyent ezután talán hosszú ideig nem élvezhet a mi közönségünk.

Egyébként az élvezetet leírni lehetetlen, azt élvezni kell.

Itt adjuk a program helyes számait, itélje meg a közönség, mi mindent hallhatott volna, ha — ott lett volna: 1. Rákóczy nyitány, Kéler Bélától, nagy zenekarra. 2. Esti-csillag, férfikar, dr. Horváth Akostól. 3. Symphonia (Jupiter), W. A. Mozarttól. Zenekarra. 4. Rajnai borsdal, Liszt Ferentől, férfikar zenekisérettel. 5. Nyitány a „Fehér nő“ című dalműből, Boieldieu-től, zenekarra. 6. Dal, virág és szerelem, keringő, vegyeskarral zenekisérettel, Borsay Samutól.

Egyébként van egy szerény indítványunk. A két egylet gondolkozhat felőle egy kissé. Legközelebb olyan napon, a mikor a közelben mulatság nem lesz s a mikor a rákövetkező nap ünnep lesz, rendezzen az egylet séta-hangversenyt. Ez még talán ismeretlen fogalom Zomborban.

A hangversenyek ugyanazok lennének a pontjai, amelyek voltak a 20-iki estélynek. A közönség a Vadaszkürt nagytermében föl-le sétálna, itt is, ott is elbeszélgetne, egy része — kinek milyen a gustusa — terített asztalnál foglalna helyet stb. — a két egylet műkedvelői meg végig játszanák ezt a művészi programot.

Ha aztán esetleg újból kedve lenne a fiatalságnak táncra perdülni — lelke rajta — tegye meg.

A közönség a 20-iki előadás után híret vette annak a ritka művelzetnek, amelyet elmulasztott, — most talán nem mulasztaná el. A műkedvelőknek meg nem kerülne most már semmi fáradságába az új előadás.

Klasszikus zenét klasszikus előadásban, ki tudja, mikor élvezhetünk megint.

Joggal kérdezhették ezek után, hogy hát kiteremti meg ezt a művelzetet Zomborban? A ki ott volt a 20-iki előadás, láthatott egy lelkes karmestert a pódiumon, a ki különös eleganciával és mély szakértelemre való ügyességgel kezelte a karmesteri pálcát. A közönség persze nem tudja, hogy ez a karmester milyen zenei talentum és ez a zenei talentum milyen nagy fáradságot fejtett ki ennek a szép előadásnak a betanításában és bemutatásában, csak azt tudja, hogy ez a karmester, a ki ott előtte dirigálta a nagy zenekart, az ő jó ismerőse, Medvezky Zsigmond, a kir. folyam-mérnöki hivatal főnöke. Mi hisszük, hogy ez a műkedvelő-karmester a mi jó dalárdánkkal még egyszer bemutatja a 20-iki programot.

A mi régi jó dalárdánkról pedig talán szólnunk sem kell. Ő adta az éneket a zenekarhoz és a közönség zajosan tüntetett mellette, mert szereti őt és mert megérdemli ezt a szeretetet. Karmestere, az öreg Milcsinszky együtt fáradozott Medvezkyvel.

Felhívás a magyar tanítókhhoz.

Szeretett kartársak!

A „Magyar Tanítók Kaszinója“ hozzá akarván járulni a milleniumi iskolai ünnepélyek hatásának maradóvá tételéhez: emlék-érem készíttetését határozta el, melyet minden egyes tanuló az iskolai ünnepélyen feltezhessen, s aztán e magasatos nemzeti ünnep emlékéti örökre megörizhessen. A művészi kivittelt érmet, mely a „Magyar Szalon“ pályázatán az I. jutalmat nyerte el, bemutatunk a közoktatásügyi miniszter urnak, ki emlékértünknek az ország összes tanuló között való árusítását engedélyezi, illetőleg a milleniumi iskolai ünnepélyek alkalmára azok megvételét 1890. sz. rendeletével ajánlja. Az ifjúságra vonatkozó hazafias hatáson kívül a tanítókat közelről, sőt közvetlenül érdeklő, nagy és nemes cél megvalósítását igyekszünk lehetővé tenni az emlék-érem kiadása által. E célra legrövidebben mutatunk rá, ha köztudomásra hozzuk, hogy az eladott érme árából 20 százalék (minden 10 kr után 2 kr) a „Magyar Tanítók Kaszinója“ házépítési alapját fogja gyarapítani.

Szeretett kartársak! Hogy ne legyen senki, aki e célunk iránt tájékozatlan maradjon, röviden utalunk azokra a célokra, amelyeket a főváros tanítótsága a kaszinó megalkításakor szem előtt tartott.

Legközelebbi célunk volt a tanítótságnak rejlő erkölcsi és szellemi erőnek egy oly társadalmi intézmény

által
köré
erkö
fejles
a más
az ed
népos
kapcs
hogy
hess
amely
válas
az ere
gása a
nagy r
hétről
„kült
az orsz
egyes
tatni t
Kaszin
gilag
számol
„sine
háza le
rendes
városb
szállás
Sz
érdeke
dását,
alatt a
Rajtat
Nem ké
aziránt,
tanuló
alkalmá
Lz
Lg
krajcár
Ha
tanuló
mával
azok res
vagy a s
vületek
Érn
Fel
az emlé
ban lele
körnt
az irán
iskola se
tok és a
társak
Söt
hatalmas
A m
után tö
Leg
utalvány
Ain
Ha
lyal jár
Mint
delt érme
előre be
litjuk.
Hog
a megren
kérjük be
Tám
val. Mint
gyar tant
érkeiket
Buda
A
üdvözlett
Lipó
Lipót Szal
váradi t
Brankovic
A főherceg
és a patriá
szerdán u
Kine
Nándor vár
nokká neve
Athe
szabadkai
járásbírósg
Biro
igazságügy
az iránt val
ügyességhe
bírósgai hiva
fől addigi a
tének napja
pítsák meg
valamely te
miniszterne
nemely törv
bírákat és o
hanem csak
állásától s
felügyeleti
gyakran a s
ügyviteli sza
addigi alkai
Jegy
zói szigorlat
21-én tartatt
lépven, össz
sikerrel állot
Lajos, Berén

udni szok-
lévén, nem
mentünk
de ha nem
kátok nem
oktuk már,
áncoljunk,
g sem hir-
ni, hogy a
m mulasz-
re, mindig
akart két
tben akart
ség mért
i, hogy a
s tanulás,
a melyhez
ombor —
éltanyolva
onabanda.
klarinet,
mikor a
működött,
zeállítva,
sem ál-
bér nő
ör zene-
c. dal,
gyeskara
adásban,
het a mi
azt él-
je meg
ott lett
y zene-
ostól. 3.
arra. 4.
sérreltel.
diu-tól,
vegyes-
A két
b olyan
a mikor
egylet
fogalom
pontjai,
a Va-
elbe-
usa —
egylet
pro-
ságnak
e annak
most
eg nem
dás.
tudja,
át kite-
ott volt
estert a
zakérte-
alcát. A
ter mi-
en nagy
a betá-
y ez a
nekart,
olyam-
műked-
zer be-
anunk
zönség
meg-
inszky
IOZ.
án já-
mara-
zta el,
n fel-
lékűll
nyel a
te el,
lék-
nitását
ányek-
ánlja-
vül a
gy és
ny ez
nutat-
ladott
kr) a
fogja
aki e
alunk
szinő
rejlo
mény

által való egyesítése, amely minden hivatalos befolyás körén kívül esvén, alkalmas legyen a magyar tanítószáz erkölcsi és szellemi erejének teljesen szabad irányu kifejlesztésére.

Az erőknek ilyen csoportosítása után következik a másik, a tulajdonképeni cél, hogy a magyar tanítószáz az eddiginél határozottabb befolyást gyakorolhasson a népoktatásügy helyes irányu fejlődésére, s ez ügyvel kapcsolatban a tanítói érdekeket is fejlesztesse. Továbbá, hogy a kaszinó a maga testületi befolyását érvényesítse a vidéki tagok oly ügyeinek lebonyolítására, amelyeknek megoldási pontja a fővárosba esik.

Hogy e nagy célok megvalósítására helyesen választottuk a kaszinói intézményt, legjobban bizonyítja az eredmény, amennyiben nem egészen egy év leforgása alatt 600-on föltul van a tagok száma, akiknek nagy része ezideig még a fővárosból való ugyan, de hétről-hétre emelkedik a vidéki tagok, az úgynevezett „kültagok“ száma is; biznyságul, hogy célunkat — az ország összes tanítószázának társadalmi uton való egyesítését — vidéki kartársaink is átértették és méltatni tudják.

De ezeket a nagy célokat a „Magyar Tanítók Kaszinója“ csak úgy szolgálhatja teljes erővel, ha anyagilag is tekintélyes helyet foglalhat el a társadalom számottevő tényezői között. Az anyagi tekintélyesség „sine qua non“-ja pedig az, hogy a kaszinónak saját háza legyen; még pedig olyan háza, ahol nemcsak a rendes kaszinóhelyiségek férnek el, hanem ahol a fővárosba érkező vidéki tagok a lehető legutányosabb szállást és ellátást találhassák.

Szeretett kartársak! Ezen nagy célok megvalósítása érdekében határoztuk el a milleniumi emlék-érmet kiadását, mely ha feltevéstünk szerint sikerül, egy-két év alatt a „Magyar Tanítók Kaszinója“-nak háza állani fog. Rajtatók áll, szeretett kartársak, hogy ez megvalósuljon. Nem kérünk tőletek egyebet, mint egy kis buzgólkodást aziránt, hogy az ország összes iskoláiban valamennyi tanuló megvegye az érmet a milleniumi iskolai ünnepély alkalmára.

Ez nem járhat nehézséggel, mert: Egy érem ára — nemzeti csokorral együtt — 10 krajcár.

Hassatok hát oda, szeretett kartársak, hogy minden tanuló mellén ott legyen ez az érem az ünnepély alkalmával. Aki szegénységük miatt meg nem vehetné, azok részére vegyék meg az iskolaszékek (gondnokságok), vagy a szegénytanulók segítségére alakult humanus egyesületek. De a jelszó az legyen: Ermet minden tanulónak!

Felhívjuk szives figyelmeteket arra, hogy ezeket az emlékérmeket csak a „Magyar Tanítók Kaszinója“-ban lehet megrendelni (Budapest, VIII. kerület, József-körút 8., I. emelet 2.) Kérjük mindnyájatok támogatását az iránt, hogy a megrendelők sorából egyetlen egy iskola se maradjon ki. Hassatok buzditólag tanítványaitok és az iskolaszékek körében az eszme megvalósítására.

Sőt ha az ünnepélyen résztvevő felnőttek is feltűnnek e milleniumi emlék-érmet, a nemes cél annál hatalmasabban volna előmozdítva.

A megrendelés a pénznek a tanulóktól való beszédése után történjék.

Legjobb a készpénzzel való megrendelés postautalványon.

A megrendelés helyének pontos megjelölése ajánlatos. Ha a postautalványon való megrendelés akadályos járna, akkor a megrendelés utánvétel is történhetik.

Minden oly megrendelés esetében, ahol a megrendelt érmet árá legalább 3 frtot tesz ki és az összeg előre be van küldve, az érmeiket portmentesen szállítjuk.

Hogy a szállítás is idejekorán legyen eszközölhető, a megrendeléseket okvetlenül április 18. tól május 4. ig kérjük beküldeni.

Támogassatok kartársak, befolyástok egész súlyával. Minden fillér, amit ez uton összeremittünk, a magyar tanítószáz s a magyar népoktatásügy legnagyobb érdekeit egy lépéssel tovább viszi a megvalósulás útján.

Budapest, 1896. április 10-én.
A „Magyar Tanítók Kaszinója“ nevében, kartársi üdvözléssel:

Senyei Ferenc s. k.,
igazgató.

Ujdonságok.

Lipót Szalvator főherceg Ujvidéken. Lipót Szalvator főherceg vasárnap Zágrábról a pétervárdi tüzérsg megsejlesztésére Ujvidékre utazott, ahol Brankovics György szerb patriárka tisztelgését fogadta. A főherceg kíséretével a látogatást Károlicán viszonzotta és a patriárkánál egy teljes óráig időzött. A főherceg szerdán utazott el Ujvidékről.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán Fischer Nándor vármegyei ideiglenes díjnokot rendszeres díjnokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Kopp József szabadkai kir. segédlekkönyvezőt a bajai kir. járásbíróshoz helyezte át.

Bírói kinevezések és áthelyezések. Az igazságügyminiszter fölkérte a királyi táblák elnökeit az iránt való intézkedésre, hogy a más bírósághoz vagy ügyészséghez kinevezett vagy áthelyezett bírákat és bírósági hivatalnokokat ezentul késedelem nélkül mentseék föl addigi alkalmazásuktól és a fölmentés hatálya lép-tének napját legfőjebb 3-8 napi határidőn belül állapítsák meg a szerint, amint az illető már megkezdett valamely teendőjét befejezheti. Szükségessé tette a miniszternek ezt a fölbírást az a körülmény, hogy némely törvényszéki elnök a kinevezett vagy áthelyezett bírákat és bírósági hivatalnokokat nem haladéktalanul, hanem csak huzamosabb idő múlva mentette föl addigi állásától s anélkül, hogy a főnforgó akadályokról a felügyeleti hatóságoknak jelentést tett volna, az illető gyakran a közszolgálat érdekeinek hátrányára s a bírói ügyviteli szabályok ellenére még heteken át visszatartotta addigi alkalmazásában.

Jegyzői szigorlatok eredménye. A jegyzői szigorlatok — mint említettük — folyó hó 20-án és 21-én tartattak meg. A 16 jelentkező közül 1 visszalepven, összesen 15-en vizsgáltak. A 15 közül 14-en sikerrel állották ki a vizsgálatot, névszerint: Balogh Lajos, Berényi László, Buja György, Csapics Dusan,

Gerencsér János, Hirmann Máté, Hutflusz József, Kardos József, Kónya József, Kuszli Gyula, Obaleczki Gyula, Orehoja Sándor, Pukács Gyula és Rózsa Dezső. Egy vizsgázó visszavetett.

Sorozások eredménye. A kulai járásban 836 hadköteles állítottatott elő, köztük 527 első korosztálybeli; az unjoncjutalékra besoroztatott 254, a póttartalékba 40 hadköteles; távol maradtak 98-an. A topolyai járásban 935 hadköteles (539 első korosztálybeli) közül 315-en az unjoncjutalékra, 23-an pedig a póttartalékba soroztatottak be. Távol maradt 104 hadköteles.

A járásbíróshoz helyisége. Tudvalevő dolog, hogy a zombori járásbíróshoz milyen szűk a helyisége. Szinte tűrhetetlen a helyiség szűk volta egy a közönségre, mint a járásbíróshoz személyzetére nézve. Széchenyi József kir. törvényszéki elnök megette a kellő lépéseket arra nézve, hogy a járásbíróshoz más, kényelmesebb és megfelelőbb helyiséget kapjon. Az volt a terv, hogy a járásbíróshoz az adóhivatal épületét fogja megkapni. Ez a terv azonban nem valósul meg, miután a pénzügyminiszter a napokban kelt határozata szerint nem engedte át az adóhivatal épületét az igazságügyi tárcának. A kérdés illetően módon való megoldása tehát hajótörést szenvedett. Széchenyi törvényszéki elnök azonban haladéktalanul más irányban megette már a kellő intézkedéseket. Tekintve a tarthatatlan állapotot, egyelőre úgy kívánja megoldani a dolgot, hogy a járásbíróshoz legalább részben helyettesse el valamely e célra kibérelendő helyiséggel. Erre nézve az elnök — mint értesülünk — megette már a felterjesztést. A járásbíróshoz tulajdonképen ott maradna a mostani helyiségben, csak egyes kisebb részében helyettesnék át. Addig is, amíg a kérdés véglegesen megoldható, igen jó volna ez a megoldás is.

Előfizetési felhívás. Említettük, hogy Trischler Károly (Don Carlos) két kötetben kiadja munkáit. Szerző a következő előfizetési felhívást bocsátotta közre: „Főhívás előfizetésre Trischler Károly (Don Carlos) „Ifjúságom“ című művére. Tizenhat éve immár, hogy tollat fogtam kezembe. Névem nem először jelenik meg a nagy közönség előtt. Verseim, szépirodalmi és egyéb dolgozataim hazánk — en sokféle lapjain jelentek meg. Szerény tehetséggel nagy eszméknek voltam napzámosa, lelkesedtem az örök szépért és tömjént nyújtottam az igaz érdemeknek. Ez adott ihletet lelkemnek, ez vezette tollamat. A mit e tizenhat év alatt írtam, drága emlékei életemnek, mert forrásuk szívem és lelkem volt. Ezekből válogatok és bocsátok közre „Ifjúságom“ cím alatt két kötetre valót, nem hiúságból, nem irodalmi praetensióból. Műveim nem kérnek örök életet, csak pillanatra visszahozni a múltat, mely sok lelki örömmel néhe volt. „Ifjúságom“ című műveim 2 kötetben folyó évi június hó végén jelennek meg. Egyik kötet verseimet, a másik kötet prózai munkáimat fogja tartalmazni. Előfizetési ára mind a 2 kötetnek fűzve 2 frt, diszkótesben 3 frt. Az előfizetési összegnek legkésőbb folyó évi június hó 15-éig címrere küldendő. Zombor, 1896. évi április hó. Tisztelettel Trischler Károly (Don Carlos.)

Himen. Sinay Károly, zombori kir. törvényszéki aljegyző folyó hó 11-én esküdött örök hűséget Jákó Aranka kisasszonynak Bihar-Felegházáról.

Iskolalátogatás. A kalocsai egyházmegye 5-ik tankertületének hivatalos iskolalátogatója Ujhelyi Ágoston moholyi plébános Adorjánról jövet f. hó 20-án és 21-én meglátogatta az O-kanisai rom. kath. népiskolákat és a polg. iskolát, a szorgalmas, szakkavatott vizsgálódás után általában megelégedésének adott kifejezést. A buzgó tangfelügyelő O-Kanisáról Martonosra utazott, honnan Horgosra szándékozik.

Milleniumi ünnepély Topolyán. Topolyáról írja levelezőnk f. hó 21-iki kelettel: Városunk ma egy igen lelkes és hazafias ünnepélynek volt a színhelye. A város ugyanis elhatározta, hogy a milleniumi emlékére egy új faiskolát létesít és arra két holdnyi területet ki is jelölt. Ezen létesítendő faiskolában ma tiltették el az első négy csemetét. Már kora reggel felőnk diszítve a házak nemzeti színű lobogókkal. Mindenfelől ünnepi iltözékben sereglettek egybe az iskolás gyermekek nemzeti színű kokárdákkal a mellükön. Az összes iskolák gyermekei felvonulnak a tanító, lelkesek és iskolai hatóságok kíséretében. Kivonult az előjáróság és a város színe-java is részt vett a lelkes ünnepélyen. A menet élén a zenekar a Rákóczi indulót húzta. Az apróság szemei csak úgy fényltek a ritka örömtől. A helyszínre érkezve Bóbits Károly prépost szívből jövő lelkes beszédet tartott a baba reményeihez, hogy a hazát minden időben és alkalommal hön szeressék. Most még mint gyermekek hazafias kötelességüket úgy teljesíthetik legjobban, ha lelküket, eszüket művelik és az iskola oktatásait szívükbe vesik. Buzdító beszédet intézett a tanító-testülethez is, mint a népevelés buzgó apostolaihoz. A megható beszédet szólni nem akaró éljenzéssel fogadta a beláthatatlan közönség. A ficskákat hazafias jelmondatok kíséretében gyermekek tiltették el. Egyiket „Árpád“, másikat „Szt. István“, egyet „Ferenc József“, „Erzsébet királyné“, „Hunyadi János“ és Mátyás király névvel jelölték meg. A szöveget elnékelése után egy nagy zsák diót osztottak ki a gyermekek között. A menet azután visszavonult. Az előjáróság meg hazafias lakomát rendezett. Május hó 9-én az iskolák fognak ezredéves ünnepélyt rendezni, míg az egyház-községek május hó 10-én tartanak háláadó istentiszteletet. Az előkészületek nagyban folynak.

Plasztikai tájképiállítás. Albach plasztikai tájképiállításáról emlékezünk meg ismételtten. Több ízben volt alkalmunk már az egyes képsorozatokot megnézni s a látottakból azt a meggyőződést merítettük, hogy Albach kiállítására valóban megérdemli a leghathatóbb támogatást. Nem olyan közönséges panoráma ez, a minőket sürűn lehet látni; Albach kiállítása a legfinomabb műizlés is kielégítheti. Mintha csak természetben látnánk a nagyszerűbb nagyszerűbb tájakat, pompás palotákat, városrészeket stb. A képek hűek, kifejezők, alakjai mintha elevenek lennének. Aki minden sorozatot megnéz, az bizvást elmondhatja magáról, hogy körül utazta a világot. A tájképiállítás ugyanis felöleli az egész világ pompás tájait és nevezetességeit. Jelenleg Drezda és vidéke, az n. n. „szász Svájc“ látható egész bőtfőig. Hétfőtől csütörtökig Berlin, Bécs, Potsdam és Sans-Suesi láthatók; csütörtöktől jövő hétfőig vegyes képeket mutatnak be Francia-, Angol-, Spanyol-, Német- és Olaszországból, továbbá Amerikából, Afrikából és Ázsiából. Látható lesz Bethlehem, Krisztus születésének a helye is. — Ujlag ajánljuk a kiállítást a közönség

figyelmébe azzal a kijelentéssel, hogy aki megnézi, az igazán ritka élvezetet szerez magának. Maga a berendezés is igen ügyes; a néző egy helyben ül s egy körforgó gépezet működése folytán ülőhelyéből nézheti végig az egész világot.

Milleniumi erdő. Rigycáról írják: Rigycián az iskolai ifjúság nemzetiség és valláskülönbség nélkül a miuiszternek a milleniumi faültetésre vonatkozó rendeletét akképen hajította végre, hogy a vasuti indóház közelében egy egész ákácérdőt ültetett el, melynek milleniumi erdő lesz a neve. Zászló alatt kivonult az ifjúság — száma mintegy háromszáz — a kijelölt helyre; mindegyik kapott egy nemzeti színű szalaggal feldisztatott fűcskát és „éljen ezeréves hazánk, éljen a király“ jelige kíséretében megkezdődött a kertészkedés. Egy rövid óra alatt kész volt a milleniumi erdő. E hazafias munka után aztán a kis kertészek nagy boszúságára jött egy borzasztó eső... de kibíró!

Kamarai ülés. A szept. kereskedelmi és iparkamara 1896. évi április hó 27-én ülést tart.

Elbiciklizett. Rüll Ferenc filipovai illetőségű lakatos segéd legutóbb Wancsek Béla, zombori műszerárussal volt alkalmazásban. A napokban a segéd megkérte a gazdáját, hogy adjon neki egy biciklit rövid egy órai használatra, mert szeretne biciklizni. Wancsek kielégítette segédjének a vágyát s átadott neki félóra használatra, egy használt 140 frt értékű biciklit. De mi történt? Rüll Ferenc elbiciklizett, félóra múlva visszajött s amikor látta, hogy a gazdája nincs otthon, újra elbiciklizett, de többé nem is jött vissza. Hová ment, merre van, eddig még nem tudni.

Milleniumi fák ültetése. Kishegyesről írják: Kishegyesen folyó hó 18-án délután szakadó esőben tartott meg a milleniumi fák ünnepélyes elültetése az összes iskolás gyermekek, az elüljáróság, iskolaszék és nagyszámú közönség jelenlétében. Az ünnepélyes akust egy tanuló beszéddel nyitotta meg, melynek befejezése után 7 gyermek a hét fa mellé állott 4 rövid beszéd elmondása közben ültették helyekre a fákat. Az első a hét vezér, második Szt. István, harmadik Szt. László, negyedik IV. Béla, ötödik Hunyadiak, hatodik Széchenyi István s hetedik Öfelsége I. Ferencz József királyunk emlékére ültetett. A hetedik fa elültetése után Haraszty Sándor a felső fuosztályok tanítója s az ünnepély rendezője tartott a gyermekekhez lelkesítő beszédet, szívökre kötvén, a hazaszeretet ápolását. Ezután következett az ünnepélynek utolsó mozzanata, 1200 drb zsemlye és sósperec kiosztása, az elüljáróság meglátogatásához kedves meglepetést szerzett a második ezredév apró magyarjainak.

Millenium O-Kanisán. Ezredéves állami fennállásunk emlékeztetének minél fényesebb megünneplésére a tanítói testület Dégy Kálmán polg. isk. ig. elnöke alatt rendező bizottságot alakított s ennek kebeléből 5 tagu szűkebb körű bizottság küldetett ki, hogy az elüljáróság s a község vezető egyeivel érintkezésbe lépve állapítsa meg az ünnepély lefolyásának pontjait. Az össrendező bizottsághoz jóváhagyás végett ilyen tárgysorozat terjesztetik: 1. Háláadó istentisztelet. 2. Iskolai ünnepély. 3. A képviselőtestület diszközgyűlése. 4. Az iskolás gyermekek elvonulása a főbb utcákon át ki a szabadba. 5. Népművelés, melyet a daloskör éneke nyit meg; ünnepi beszéd stb. 6. Este a műkedvelők színielőadása. A milleniumi emlékére maradó alkotosok emlékfák ültetése, közs. polg. isk. építése, fűrdő létesítése, a község ház s a körh. alapok növelése. A napokban tartandó közgyűlés foglalkozik a tanítóknak nyújtandó utazási általány megállapításával.

Egy béka, egy tál kocsonya és 9 cigány. A poetikus béka, mely a természetrajz tanítása szerint kétlaki és leginkább a vízben él, néha a szárazon s így a pincékben is megfordul. — A kocsonya, a fohagyomás, a jól megpaprikázott: nemzeti eledel, melyet a pincében tesznek, hogy megaludják s aztán némely esetben, úgy bajnal felé a lakodalmak népek feltálatnak. — A cigány leginkább korecskában, vendéglőkben tanyázik, s ott vigasztalja a bus magyart, de elmaradhatlan kelleke a lakodalmaknak is. Ezeknek ismerete, feltételezése stb. teszik csak lehetővé, hogy a béka, mely ép egy nem hal a vízben, mint a cigány, s a kocsonya találkozzanak egy időben s egy helyen. N. N. jómódnú o kanizsa földmives f. hó 18-án lakodalmat tartott házában, s folyt a mulatság hajnalig, mikor is a zenészek harapnivalóért esengtek. Erre kaptak egy nagy tál kocsonyát, melynek ugyancsak nekiesték. Mikor már a tál fenekére láttak, a termes bögös / kes hangon így szól társaihoz, újjal a tál fenekére mutatva: „Nézzétek, a Dévla vegye meg, mi videl ott?“ s a 9 összenéz, 9 barna bajtárs között Szénási a vitéz. Lelkendezve látják, hogy az a valami mozog, sőt még pislog is és mintha táncolni lenne kedve, egyet ugrik, kettőt lép. Képzeltetni, hogy a Vezuv torka nem ontott hővebben, mint e szerencsétlenek és hogy egyharmar kocsonyát nem fognak enni.

Miert iszik az ember? Erre a kérdésre a kauzalitás ellenségei azt mondják, hogy a probléma megfejtethetlen. Az ember ugyanis talán mozgási okból iszik, mert megragadta a poharat; talán belső kényszerűségből, mert az ivás a lelkek összhangját idézi elő, talán továbbá abból az elvből, hogy az annyira káros hatásu alkohol eltűnjék a föld színéről. Burge ur. egy bázeli professzor, aki bizonyosan barátja a kauzalitásnak, most így válaszol a fogas kérdésre: Az ember az utánzás ösztönéből iszik. Az első pohár sör épen olyan rosszul esik, mint az első szivar is; az ember iszik, mert más is iszik. Ha aztán már megszokta az ember az ivást, akkor keresi a titulus bibendit. Az emberek minden társas összejövetel alkalmával isznak: isznak akkor is, ha éhesek, hogy elverjék az étvágyukat. Isznak továbbá ha jóllaktak, hogy mepjőjjön az étvágyuk. Hidegben melegedés végett isznak, melegben meg lehűtés céljából. Ha álmosak, azért isznak, hogy ébren maradjanak, ha álmatlanok, azért, hogy aludjanak. Bánatukban is isznak, jókedvükben is isznak. Isznak az emberek azért, hogy felejtessenek, azért is, hogy emlékezzenek valami nevezetes eseményre. Utánzás az egész ivásnak az oka. Burge professzor tehát figyelmen kívül hagyja azt a tagadhatatlan ténykörülményt, hogy sokszor azért iszik az ember, mert szereti az italt és ilyenkor ezt lopva cselekszi.

Felölő szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

115. szám.
1896.

Terményeladási árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 1896. évi április hó 8-án 19870. sz. magas rendelete folytán ezennel közbirré tétetik, hogy az alulírott kincstári ispánság által 1895. évben feleterméssel termelt, és a Raichl-féle I. számú nagy magtárban elhelyezett mintegy 2671 m. mázsa tiszta buza az **1896. évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor** az apatinai m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében megtartandó árverésen készpénz fizetés mellett eladatni fog.

Árverési szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban az árverést vezető bizottság előtt letenni.

A megvett termények vételára az átvétel előtt lefizetendő, a termények pedig legkésőbb 1896. évi május hó 31-ig elszállítandók.

Szabályszerű 50 kros bélyeggel ellátott és a kellő bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az alulírott hivatalhoz nyújtandók be, melyen az ajánlott összeg szóban és írásban kitéendő és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Szabálytalanul kiállított ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes feltételek alulírott hivatalnál a hivatalos órákban betekintheők.

Az árverést vezető bizottság által kedvezőnek talált ajánlat mellett a termény az árverés után mindjárt átvehető.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe. Apatinban, 1896. évi április hó 13-án.

3-2 **M. kir. kincstári uradalmi ispánság.**

963. szám.

Pályázati hirdetmény.

O-Morovica községében lemondás folytán megürült községi rendőrezetói állásra, melylyel utólagos havi részletekben 400 frt évi készpénz fizetés van egybekötve, ezennel pályázat hirdtetik.

Felhívjuk a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyo évi április hó 30-ig** alulírt eljárásságához beadják, a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A kellő előírt egyenrubázatot a rendőrezetó sajátjától tartozik megszerezni, — de a felszerelést a község adja.

Kelt O-Morovicán, 1896. évi április hó 16-án.

Kunszabó Antal, Csákváry Lajos,
jegyző. 3-2 bíró.

Árverési hirdetmény.

Vojnich Zsigmond örökösei tulajdonát képező, Alsó Roglatica pusztán lévő 240 (2000 ölével számítva) lánca jó minőségű föld gazdasági épületekkel 1896. évi november hó 1-től 3, esetleg 6 évre haszonbérbe adatik. Felkéretnek haszonbérelni szándékozókat, hogy **folyo évi május hó 10-én** Bács-Almás, alulírott magán lakásán megtartandó nyilvános árverésen megjelenni sziveskedjenek, hol addig is a bérleti feltételek és egyéb utbaigazítások megtekintheők. A kikiáltási ár 5000 frt, mely összegnek 10%-a bánatpénzül leteendő az árverés megkezdése előtt.

Bács-Almás, 1896. évi április hó 14-én.

VOJNICH MÁTE,
főszolgabíró.

221. szám.
1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. és váltótörvényszék 78746. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódásghai ügyvéd által képviselt Spitzer Gerson és társai javára Butter-Walter Antal hódásghai lakos ellen 367 frt 92 kr tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt 42 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1895 frt 23 krra becsült különféle rőfősárukból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 902/1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszíne, vagyis Hódásghon alperes üzletében leendő eszközösére **1896. évi április hó 30-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozókat ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1896. évi április hó 2-án.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Keil Alajos-féle Padiózat-fénymáz
legkittinőbb mázoló-szer pulha padló számára. 1 nagy palaak ára 1 frt 35 kr, 1 kis palaak ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs Arany-fénymáz
képekrettek stb. bevaranyozására. Egy kis palaak ára 20 kr.

Fehér fénymáz
legkittinőbb gyorsanszáradó és szagtalan mázoló-szer mosdóasztalok, ablak-félták, ajtók és butorok számára. 1 kis doboz 45 kr, 1 közép doboz 75 kr. Mindenkör kapható: 12-9

Heindhofer Róbertnél Zomborban.

3479. szám.
kig. 1897.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

O-Kanizsa községében leközsönés folytán tresedésbe jött közs. I. irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo, 1896. évi május hó 5-ik** napjáig annál inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetetni nem fognak.

Javadalmazás évi 400 frt fizetés és 120 frt házbér, összesen: 520 frt. Zeután, 1896. évi ápril hó 14-én.

Dr. Mikosevits Kanut,
főszolgabíró.

A kucurai róm. kath. hitközségben 5121 frt 57 kr kikiáltási árban kántortanítói lak és iskolaterem fog épülni. Az árlejtés **április hó 28-án reggeli 10 órakor** lesz az iskolában megtartva. Az árlejtés 10% bánatpénzt tartoznak letenni az árlejtés megkezdése előtt. Az árlejtési feltételek naponként megtekinthetők a róm. kath. plébánián.

Kelt Kucurán, 1896. évi április hó 15-én.

Kalmár György,
pléb., iskszéki elnök.

2347. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács és Bácsujfalu községekből álló körorvosi állásra Bács székhelylyel ezennel pályázat nyitattik a pályázni óhajtó orvosudorok felhívjuk, hogy kellő felszerelt kérvényeiket hozzám **április hó 29-én** nyujtsák be.

Az orvos évi fizetése 1100 frt leend. A fizetés azonban addig, míg a jelenlegi 74 éves körorvos csak 800 frt fizetést fog élvezni csak a körorvos halála után lép a teljes 1100 frt fizetés élvezetébe.

Hódásghon, 1896. évi április hó 9-én.

Vissy,
főszolgabíró.

2391. sz.
tkvi 1896.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közbirré teszi, hogy Bács-Bodrogh megye árpapénztára végrehajtónak Trenka Pál végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíroság) területén lévő, Sztanisicson fekvő, a sztanisicsi 2450. számú betétben foglalt jelenleg Komnerov Iván nevében álló A. I. 1-10. sorszám alatti urbéri birtokra és a 953. számú betétben A. lapján bevezetett közös legelőből járó egy/2101 részre 1136 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1896. évi május hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor** Sztanisics községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárúak 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett ártóllyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ászolgálatni.

Kelt Zomborban, 1896. évi február hó 23-án.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

2007. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

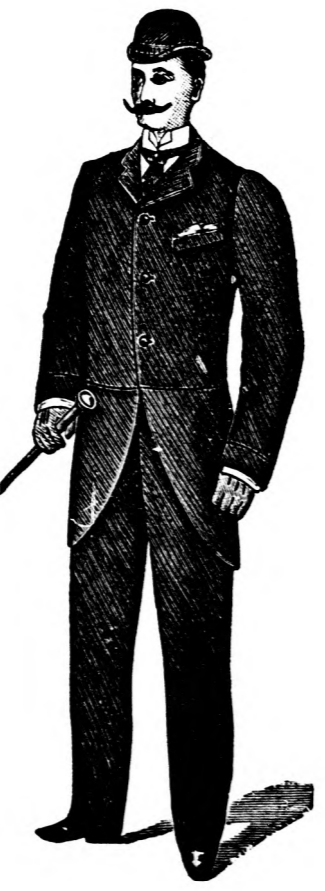
A bajai járáshoz tartozó Báthmonostor községben tresedésben lévő irnoki állásra — mely 400 frt javadalmazással van egybekötve — ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi május hó 5-ig** nyujtsák be.

Baján, 1896. évi április hó 20-án

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

FELTŰNÉST

kelt, amit a **Mogán Henrik cég uri-, női- és gyermekruha divatarukban** felmutatni képes. Ezennel van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt **Zomborban, Koszanits-féle házban** nevezett szakmában raktárt nyitottam. Bátorodom azért a n. é. közönség tekintésére meghívni, mert saját érdekében van minden vevőnek egy próba vásárlás által ezek valódiságáról meggyőződést szerezni; egyáltalában mindig azon leszek, hogy tisztelt vevőim becses megelégedését megnyerjem.

Tisztelettel
Mogán Henrik

Zombor, Kossuth-utca, Koszanits-féle ház. Ujvidék, főntca.

ÁRJEYZÉK:

50%-kal olcsóbb, mint bárhol és legalább oly szép mint rendelt munka.

Uraknak:		Nők részére:	
Gyermeköltönyök szövettől 3-10 évig	2.- frttól 10.- frtig.	Női jaquet selyembéléssel	3.50 frttól 26.- frtig.
Fü szövettöltönyök	4.- " 15.- "	Leány "	1.50 " 18.- "
Férfi " tiszta gyapjuból	6.50 " 30.- "	" esőköpenyek	2.50 " 12.- "
Legfinomabb jaquet-öltönyök	10.- " 30.- "	Női gallérok	2.- " 20.- "
Legf. utcai-, szalon- és frakk-öltönyök	20.50 " 35.- "	Legelegánsabb női felöltők	7.50 " 30.- "
Legelegánsabb felöltők	8.- " 22.- "		
Gyermek- és fü-felöltők	2.25 " 14.- "		
Priest. felöltők pervien és kangarnból	18.- " 22.- "		
" liszterből	6.- " 10.- "		
Uri nadrágok szövettől	1.75 " 10.- "		

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból